

PAUL KRAUSE: IMPORTANȚA ARTELOR LIBERALE ÎN SECOLUL XXI

Autor: Iarina Albu | 17 martie 2022

Un articol de Paul Krause pentru VoegelinView

Articol original: The Importance of the Liberal Arts in the 21st Century

Artele liberale suferă de mult timp în universități și educație în general. Slogane pentru oprirea programelor de arte liberale occidentale din cauza noului material incluziv, numărul în scădere al facultăților umaniste, programele de studii superioare suprasaturate și creșterea în popularitate a STEM [n. trad. abreviere de la „Science, Technology, Engineering and Mathematics”, care se traduce „Știință, tehnologie, inginerie și matematică”] duc progresiv la desuetudinea instituțională a artelor liberale. Cu toate acestea, artele liberale încă ocupă un loc important atât în maturizarea societății, cât și în dezvoltarea personală, deși din ce în ce mai mulți oameni aleg să studieze în domenii care țin de STEM, științe sociale și comerț. Așadar, artele liberale trebuie să se adapteze pentru a supraviețui și ar trebui îmbrățișată posibilitatea unei abordări mai informale și decentralizate a artelor liberale în secolul XXI.

Un om educat din secolul XX ar fi fost familiarizat cu clasicii unei educații umaniste. De la Biblie până la Platon, de la Fericitul Augustin la Shakespeare, o educație în artele liberale dădea mai departe ceea ce Matthew Arnold numea „ceea ce e mai bun din toate câte au fost spuse, gândite, scrise sau exprimate în legătură cu experiența umană.” Astăzi, „ceea ce e mai bun din toate câte au fost spuse, gândite, scrise sau exprimate în legătură cu experiența umană” este ridiculizat acum pentru toate *faux pas*-urile obișnuite pe care i le impută vandali corectitudinii politice. Adăugați-i acestui asalt digitalizarea și tehnologizarea crescânde ale lumii noastre și pare că artele liberale dispar într-o

veșnică irelevanță.

În pofida problemelor evidente de care suferă artele liberale în zilele noastre, avem un acces mai larg la marile cărți decât în orice altă epocă. Există acum mai multă informație, mai multe lecturi și mai multă îndrumare în artele liberale decât în orice moment din trecut. Doar pentru că mai puțini oameni sunt înscriși în cadrul facultăților umaniste și doar pentru că departamentele umaniste se micșorează nu înseamnă neapărat că artele liberale sunt pe moarte, ci mai degrabă că oferă oportunitatea restructurării acestora în funcție de lumea noastră tehnologizată.

Cei care parcurg lecturi umaniste mai târziu în viață nu ar trebui să fie uitați de către apărătorii educației tradiționale în artele liberale. Lectura lui Platon, Milton sau Dickens în confortul propriei case simbolizează în aceeași măsură îmbrățișarea idealului umanist, precum și munca intensă pe parcursul a numeroși ani în cadrul educației formale în domeniul artei liberale. (De fapt, s-ar putea chiar să fie mai bine astfel, căci asemenea cititori nu ajung să dezvolte o ură față de subiectul studiat.) În plus, „cititorii târzii” nu se împovărează cu datorii apăsătoare și diplome fără valoare economică. Un inginer care citește Descartes seara sau un programator care citește Shakespeare noaptea nu ar trebui să fie desconsiderați de elitiștii artelor liberale.

Lumea noastră încă susține că este mândră de diversitatea intelectuală, gândirea critică și angajarea culturală. În acest sens, artele liberale ar trebui să fie punctul de legătură pentru promovarea valorilor noastre intelectuale. Diversitatea intelectuală, gândirea critică, precum și critica și implicarea culturală se nasc din tradiția artelor liberale. Aceasta ne expune la puncte de vedere foarte diverse, presupuneri metafizice opuse, fără aroganța disprețuitoare a scientismului, și la o serie de frumuseți care se găsesc în literatură – fie ea antică sau modernă.

Cu toate acestea, viața de cititor pe care modernitatea o oferă multor oameni necesită totuși un fundament stabil în artele liberale. Nu putem, spre exemplu, citi Shakespeare fără o cunoaștere prealabilă a clasicilor și să ne așteptăm să înțelegem pe deplin complexitatea și geniul Bardului din Stratford-Upon-Avon. De asemenea, să citim Paradisul pierdut al lui John Milton fără o familiaritate cu tradițiile biblice și clasice care l-au format poate duce la o rătăcire ca în exil prin paginile sale. Chiar și inovațiile în tradiția americană, cum este Moby Dick, de Herman Melville, au referințe la Virgil pe tot parcursul cărții.

Suținătorii artelor liberale trebuie, așadar, să utilizeze atât metode noi, cât și metode tradiționale de angajament al cititorului. Monopolul educației formale asupra artelor liberale a fost dărâmat. Sperăm la mai bine. Scrierile populare în discursul public, cursurile online care sunt disponibile gratuit oricui și resursele de educație online trebuie să fie utilizate în scopul artelor liberale. În plus, îndreptarea spre domeniile de științe sociale și STEM cu curiozitatea și bucuria manifestată față de artele liberale: odihna și relaxarea oferite de lectură, acumularea de cultură și cunoaștere, literatura ca dezintoxicare de la lucru pot servi în mod egal la expansiunea artelor liberale în afara constrângerii turnului de fildeș în viețile de zi cu zi ale oamenilor.

Unirea artelor liberale cu perspectiva umanistă este, probabil, cea mai mare atracție a artelor liberale în secolul XXI. Epoca noastră este una în care umanismul este detronat de atomizare, digitalizare și o ostilitate crescândă față de natură sub toate formele ei. Aici, umanismul artelor liberale ne readuce în legătură cu natura, cea mai semnificativă realitate a naturii fiind chiar noi.

Suținătorii artelor liberale, de la apariția lor în Roma antică până la cristalizarea lor mai formală în Renaștere și începutul Reformei europene și la presupusa lor epocă de aur la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX în educația anglo-americană, au urmărit întotdeauna modelarea unor oameni mai buni. O viață plină de educație și cultură nu era singurul scop al educației în artele liberale. Viața umană și umanitaristă era parte din misiune în aceeași măsură. Viața plină de întrebări pe care o aduce studiul umanist, desăvârșirea minții contemplative, consumul de literatură și gândire din toată lumea – aceasta este viața cosmopolită după cum au definit-o Socrate și Isocrate acum mult timp. Iar lumea noastră globalizată face acest cosmopolitism umanist încă și mai posibil (și mai important) decât oricând altcândva.

Artele liberale nu trebuie să se teamă de globalizare și digitalizare. Ar trebui să le primească pe ambele cu brațele deschise. Căci globalizarea aduce posibilitatea unei expansiuni a artelor liberale în direcția aceluși scop cu adevărat umanist și cosmopolit. Dezrădăcinarea poate fi oprită printr-o reîntoarcere la rădăcinile propriei noastre culturi și tradiții; o redescoperire a „ceea ce e mai bun din toate câte au fost spuse, gândite, scrise sau exprimate în legătură cu experiența umană” poate ajuta la depășirea stării de rău și de dezgust față de sine care se întinde asupra lumii occidentale. În plus, globalizarea și digitalizarea oferă o deschidere spre lume, spre tradiția artelor liberale în locuri, culturi și

opere noi. Niciodată nu a mai putut un sinofil, spre exemplu, să se afunde în clasicii chinezi din confortul propriei case, a propriului cămin sau propriei universități în vederea studiului în străinătate sau a unei călătorii. Retragerea din fața propriilor noastre rădăcini și o expansiune și curiozitate față de restul lumii dau tradiției artelor liberale o dimensiune cu adevărat cosmopolită, care poate contribui la promovarea schimburilor interculturale și a angajamentului politic necesare în lumea secolului XXI.

Dacă doar aruncăm o privire la cadavrul în descompunere al vechiului corp al artelor liberale umaniste, s-ar putea, și pe bună dreptate, să ne simțim deprimați. Cu toate acestea, noile medii în care tradiția artelor liberale a prins rădăcini și a înflorit, noile oportunități care i s-au deschis și nevoia vitală pentru cultivarea unor oameni mai buni cu o conștiință cosmopolită în lumea contemporană, alături de realitatea faptului că poți avea o modestă educație în artele liberale fără o datorie împovărătoare, în timpul muncii sau al studiului într-un domeniu care nu ține de artele liberale, sunt toate lucruri care trebuie recunoscute, celebrate și chiar promovate.

Departe de a propovădui dispariția artelor liberale, acestea sunt mai importante acum chiar decât în presupusa lor epocă de aur. Proliferarea descentralizată a tradiției umaniste a artelor liberale datorită tehnologiei conferă artelor liberale – pentru prima dată în istorie – o acoperire și o manifestare cu adevărat globală și cosmopolită. Susținătorii educației în domeniul artelor liberale ar trebui să propovăduiască necesitatea acestora în lumea noastră din ce în ce mai cosmopolită și globală, ar trebui să expună importanța recuperării propriilor noastre rădăcini și ar trebui să susțină noul model de educație umanistă descentralizată. În acest caz, s-ar putea să descoperim că artele liberale nu numai că se pot adapta, ci pot chiar prospera în această minunată lume nouă.

Acest articol a fost tradus cu acordul publicației Voegelin View.

Imagine: Cornelius Schut – „The Seven Liberal Arts” (cca. 1650); Sursă: Wikimedia Commons